

Губарева В.Г.,

Олійник А.В.,

студенти 3 курсу факультету

обліку та податкового менеджменту

ДВНЗ «Київський економічний університет імені

Вадима Гетьмана»

КОНЦЕПЦІЯ SMART CITY ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЖИТТЯ УКРАЇНЦІВ

Проблема розвитку концепції Smart City є актуальною сьогодні, адже в світі цей рух є модним, тому українські міста взяли курс в тому ж напрямку. Звичайно, не можна порівнювати такі прогресивні Smart міста, як Сінгапур або Барселона з українськими, але в нашому дослідженні ми хочемо показати, що все у нас ще попереду, перші кроки зроблені і саме про перші досягнення буде йти мова нижче.

Багато європейських країн бачать Smart місто як місто з екологічно сталим розвитком. Тому основними завданнями цієї концепції є забезпечення сталого розвитку економіки міста; мінімізація споживання енергії, води, продуктів харчування; мінімізація використання транспортних засобів та підвищення їх екологічності; зменшення утворення побутових відходів та їх утилізація; забезпечення якості міського життя та ін. [1].

Львів, Чернівці, Вінниця, Київ, Дніпро та Харків – всі ці міста об'єднує прагнення стати Smart City, створювати, а найголовніше впроваджувати у життя смарт-рішення, покращувати та спрощувати життя жителів свого міста. Незважаючи на те, що концепція Smart City є досить популярна, існує дефіцит знань про це поняття.

«Smart City» – це місто, яке побудоване на основі поєднань внесків та активної діяльності рішучих, незалежних та свідомих жителів, а також, це таке місто, яке включає в себе 6 основних «розумних» ознак:

- використання взаємопов'язаних інфраструктур, які покращують економічну і політичну ефективність, сприяють соціальному, культурному та міському розвитку;
- здатність і можливість залучати та розміщувати бізнес-проекти;
- увага до соціальної інтеграції;
- співіснування і взаємодоповнюваність високотехнологічного обладнання та інфраструктури;
- забезпечення екологічної стійкості [2].

У нашому дослідженні ми провели аналіз розвитку та становища 4 найрозвиненіших українських Smart Cities: Вінниці, Львова, Харкова та Києва.

Вінниця – місто фонтанів та стареньких трамваїв. У місті було створено сервіс "Відкритий бюджет", система електронних торгів ProZorro, центральний "Прозорий офіс" з дійсно прозорими стінами. Подібно Києву, функціонує сервіс електронних петицій. Цікавим є створення "Карта засобів Вінницької громади" і "Бюджет громадських ініціатив", який дає можливість кожному висунути соціально корисну ідею і шанс отримати грант на реалізацію ідеї; Цілодобово працює диспетчерська "Цілодобова варта", яка приймає звернення городян з усіх питань. У місті активно працює "Дитячий омбудсмен», за допомогою якого можна відправити онлайн повідомлення про порушення прав дитини, дізнатися про дитячі заходи у місті [3].

Місто зі старими вуличками, архітектурою в стилі бароко та смачною кавою – це все описує місто Старого Лева Львів. На його прикладі ми побачили, як можна ефективно розвивати туризм, вирішувати комунальні та адміністративні питання. Місто надає 50 послуг в електронному вигляді, на сайті міськради можна замовити державні послуги, створені портал "ІнфоЛьвів" та додаток Lviv City Dialog. Функціонує п'ять Центрів надання адміністративних послуг - ЦНАП – (у всіх районах міста). Львів'яни розробили хмарний сервіс uMuni, що дозволяє контролювати витрату енергії, газу, води. Створено туристичний сайт міста www.lviv.travel, мобільний гід Lviv Travel Places, мобільний додаток Lviv Transport Tracker. У Львівській бізнес-школі проводиться навчання по темі Smart City для всієї України. Влада робить все для того, щоб жителям міста стало комфортніше жити, щоб вони були розумними, живучі у розумному місті [4].

Харків – місто студентів та молоді, місто, котре ніколи не стоїть на місці, місто, котре подає великі надії на успішний розвиток концепції smart-city. Щодо управління містом, то було проведено проект оцифрування даних про комунальне майно; створений мобільний додаток "Активний харків'янин", для онлайн-голосування з різних питань життя міста; а також у Харкові було відкрито один з перших в країні Єдиний дозвільний центр для підприємців. Усіма комунальними та соціальними питаннями займається Єдина міська диспетчерська служба 1562. Міська влада працює над Єдиним квитком для всіх видів транспорту. Варто відмітити, що в Харкові на відміну від столиці України, оплата в метро здійснюється за допомогою карток із вбудованими електронними чіпами, що суттєво робить легшим життя харків'ян. На сьогоднішній день функціонує

Kharkiv IT Cluster, який організував громадський проект «Вікно можливостей» - заняття майже у всіх харківських школах з «Основи програмування», «Web-дизайн» та інше, де викладачами були провідні IT-спеціалісти. Це правильний підхід для розвитку Харкова, адже smart-city починається саме з smart-citizens. [5].

Останнє місто із нашого списку – Київ. Столиця України, місто майбутнього, місто нових можливостей, місто, де розвиток smart-city набирає шалених обертів. Провівши дослідження, ми виявили, що у Києві функціонує «Відкритий бюджет», «Громадський бюджет», сайт електронних петицій. Хочемо детально зупинитися на «Громадському бюджеті: Громадський проект». Це дійсно той самий інструмент smart-technology, які роблять Київ розумним. Восени на сайті КМДА було запропоновано тисячі громадських проектів, розроблені звичайними киянами, для удосконалення шкіл/дитячих садочків/університетів, створення різноманітних хабів та вільних просторів, організації фестивалів і т.д. Переможців (а їх 141 проект) обирали знову ж таки звичайні кияни, тобто кожна людина може спробувати свої сили і покращити життя жителів улюбленого Києва. Місто перше повністю перейшло на електронні закупівлі через Prozorro в Україні. Жителі можуть використовувати карту Киянина як транспортну картку, як карту для оплати комунальних послуг без комісії на сайті ГІО. Працює контактний центр міста Києва 1551, який приймає звернення киян з різних питань. Влада працює над створенням E-ticket, планується, що до кінця 2018 року оплачувати проїзд в метро можна буде лише безготівково, що в декілька разів зменшить черги перед касою, вже сьогодні можна побачити прототипи «smart» зупинки для громадського транспорту [6]. Не варто забувати і про мобільний зв'язок, а точніше про мобільний Інтернет. Сьогодні на кожній станції метро працює 2G, так, це не швидкісний інтернет 4G як в Китаї, але краще, ніж повна відсутність зв'язку.

Якщо подивитися на Українські Smart міста в контексті найбільших міст України за населенням, то можна виявити цікаву ситуацію: так з 5 міст мільйонників розумними є лише 3: Київ (2 925 760 осіб), Харків (1 439 036 осіб) та Дніпро (976 525 осіб). Донецьк (927 201 осіб) з об'єктивних причин не може претендувати на звання Smart City через складне становище на Сході України. Залишається Одеса. Здавалося б: одне з найбільших міст України, популярний туристичний центр і немає концепції Smart City. В чому ж справа? Причина, на наш погляд, є досить дивною: проект Smart City не поїхав в Одесу через відсутність взаємодії з місцевою владою. Підтвердженням цього стала

петиція «Одеса – Smart CITY», яка була опублікована 9 листопада 2017 року на сайті Одеської міської ради. Проект мав на меті 8 нововведень:

1. Створення єдиної відкритої web- та mobile інформаційної системи для мешканців міста з відображенням структурованих даних, зібраних з сенсорів та датчиків в «Особистому кабінеті одесита»;
2. Збір та обробка інформації з сенсорів паркувальних місць для автомобілів;
3. GPS-трекінг міських маршрутних таксі;
4. Збір інформації з датчиків наповнення сміттєзбірних контейнерів;
5. Збір показників електричних, газових, теплових лічильників та водомірів;
6. Збір інформації з датчиків вуличного освітлення (технічного стану та коригування інтенсивності освітлення протягом доби);
7. Збір та обробка інформації з датчиків рівня шуму та забруднення повітря;
8. Збір та обробка інформації з датчиків температури, вологи та атмосферного тиску.

Побувши на розгляді близько двох тижнів Одеська міська рада оприлюднила «Звіт про аналіз відповідності проекту законодавству та можливості його реалізації», висновок – позитивний. Проте до голосування він все ж допущений не був. Цікаво, чому місцева влада Одеси не захотіла впроваджувати концепцію Smart City? [7]

Аналізуючи дещо менші міста, то теж можна побачити схожу ситуацію: Запоріжжя (750 685 осіб), Кривий Ріг (636 294 осіб), Миколаїв (490 762 осіб) - міста з населенням більшим аніж «розумні» Вінниця (372 672 осіб) і тим паче Чернівці (266 034 осіб) [8]. То чому було вирішено реалізовувати дану концепцію не в містах з найбільшим населенням? Адже «розумне» місто спрямоване на те, аби покращити в першу чергу, життя громадян, що проживають в цьому місті. На жаль, ці питання залишаються відкритими і досі.

Отже, проблема розвитку Smart City в Україні є актуальною, адже це допомагає нам спростити наше життя, зробити його більш комфортним та модернізованим, проте дещо незрозумілим залишається принцип, за яким обираються міста, які планують зробити «розумними». На нашу думку, необхідним є залучення до даної концепції якнайбільшої кількості міст, в першу чергу, найбільших за населенням. Адже «розумні» міста вже розвиваються і досягли достатньо гарних результатів, основна концепція і принципи побудови «розумного» міста є зрозумілими, тож треба підключати до неї все більше і більше міст.

Список літературних джерел

1. Перспективність створення smart міст в Україні / [Н. М. Самойленко, М.В. Бередух, М. В. Сокол, В.С. Рижих]; Екологічний стан і здоров'я жителів міських екосистем. Горбуновські читання: тези доп., 5-6 травня 2016 р. – Чернівці, 2016. – С. 142-143.
2. Жукович І. Smart-місто як новий об'єкт статистичних досліджень: деякі концептуальні аспекти //Статистика та суміжні галузі досліджень. – 2015. – № 2. – С. 69 – 73.
3. Delo.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://delo.ua/ukraine/smart-vinnica-kak-zhivet-odin-iz-samyh-komfortnyh-gorodov-ukrain-324754/> – Smart-Винница: как живет один из самых комфортных городов Украины
4. Delo.ua [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://delo.ua/ukraine/smart-lvov-kak-turisticheskij-centr-ukrainy-perehodit-k-novym-t-323733/> – Smart Львов: как туристический центр Украины переходит к новым технологиям
5. Invest Kharkov [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://invest.kh.ua/ru/kharkiv-strategy-success/image-projects/1197-kak-smart-kharkov-privlekaet-turistov-i-investorov> – Имиджевые проекты. Как Smart Харьков привлекает туристов и инвесторов
6. Delo.ua [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://delo.ua/ukraine/kak-za-god-kiev-stal-smart-city-325915/> – Как за год Киев стал Smart City
7. Соціально активний Громадянин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://citizen.odessa.ua/projects/2018/2018-2094/> – Одеса – Smart CITY – Громадський бюджет – Соціально активний Громадянин
8. Чисельність наявного населення України на 1 січня 2017 року – Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Науковий керівник: Пилипів В.В., д.е.н., професор кафедри
регіоналістики і туризму
ДВНЗ «Київський економічний університет імені
Вадима Гетьмана»